

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

นายวานิชย์ สุรพงษ์วิชกุล จำเลยที่ ๑ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๓๒๓/๒๕๕๑ ได้ยื่นคำโต้แย้ง เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ขอให้ศาลแพ่งธนบุรีส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นข้อกฎหมาย ๓ ประเด็น คือ

๑. ประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงเทพธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๓. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ทวิ และมาตรา ๓๘ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

สรุปข้อเท็จจริง เกี่ยวกับคดีที่ทำให้ผู้ร้องโต้แย้งใน ๓ ประเด็น ได้ดังนี้

ผู้ร้องเป็นจำเลยที่ ๑ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๓๒๓/๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทเงินทุนเศรษฐกิจ จำกัด โดยนางสาวปทุมพร อัครวงศ์สกุล ผู้รับมอบอำนาจ เป็นโจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่งธนบุรี เพื่อให้ชำระหนี้ตามตัวใช้เงิน ค่าประกัน โดยขอให้ศาลบังคับให้ผู้ร้องและจำเลยอีก ๒ คน ร่วมกันชำระหนี้ให้โจทก์

จำนวน ๑,๗๘๗,๕๓๑ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๖๘๑,๕๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้นให้แก่โจทก์

ข้อเท็จจริงตามฟ้องของโจทก์ ปรากฏว่า โจทก์เป็นผู้ทรงเช็คโดยชอบด้วยกฎหมายของธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสวนจตุจักร จำนวน ๗ ฉบับ เมื่อถึงกำหนดชำระเงินตามเช็คแต่ละฉบับ โจทก์ได้นำเช็كدังกล่าวไปเข้าบัญชีของโจทก์ที่ธนาคารศรีนคร จำกัด สาขาปทุมวัน เพื่อให้เรียกเก็บเงินตามเช็คแต่ละฉบับตามวิธีการของธนาคาร ปรากฏว่า เรียกเก็บเงินตามเช็คทั้ง ๗ ฉบับไม่ได้ เนื่องจากธนาคารตามเช็คได้ปฏิเสธการจ่ายเงิน โดยให้เหตุผลว่า “ยังไม่มีการตกลงกับธนาคาร” สำหรับเช็คฉบับที่ ๑, ๒ และให้เหตุผลว่า “มีคำสั่งให้ระงับการจ่าย” สำหรับเช็คฉบับที่ ๓ ถึงฉบับที่ ๗ หลังจากนั้น โจทก์ได้ทวงถามผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้ลงลายมือชื่อสั่งจ่ายเช็ค และจำเลยอีก ๒ คน จำเลยทั้งสามเพิกเฉยไม่ยอมชำระ โจทก์จึงฟ้องคดีต่อศาลแพ่งธนบุรี เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แต่จำเลยให้การปฏิเสธฟ้อง (ตามคำให้การของจำเลยที่ ๑ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑)

ต่อมา บริษัทธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งธนบุรี เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ โดยอ้างว่า เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิต ฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และมาตรา ๓๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ พิจารณาและให้ความเห็นชอบแก่โครงการรวมกิจการระหว่างบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนอีก ๑๒ แห่ง และท้ายที่สุดให้รวมกิจการกับบริษัทธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๒ โจทก์ในคดีนี้ได้ทำหนังสือสัญญาโอนสิทธิและหนี้สินของโจทก์ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) แล้วมีการโอนต่อให้บริษัทธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ซึ่งรวมทั้งหนี้สินที่มีการฟ้องร้องจำเลยในคดีนี้ด้วย โดยสัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ผลของการโอนดังกล่าวข้างต้น ทำให้บริษัทธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้รับโอนกิจการมีอำนาจเข้าสวมสิทธิในการดำเนินคดี ในฐานะโจทก์แทนโจทก์เดิม บริษัทธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) จึงร้องต่อศาลแพ่งธนบุรี ขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ในคดีนี้

ศาลแพ่งธนบุรี ในคราวออกนั่งพิจารณาคดีนี้ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ได้พิจารณาคำร้องขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ของบริษัทธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ส่วนนายจำเลยทั้งสามได้รับสำเนาคำร้องแล้วแถลงคัดค้านว่า การสวมสิทธิเข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ของบริษัทธนาคารไทยธนาคาร ฯ เป็นไปโดยอาศัยอำนาจตามประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ประกอบกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ บริษัทธนาคารไทยธนาคาร ฯ จึงเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ได้

ต่อมาเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งธนบุรีคัดค้านการขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ของบริษัทธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เนื่องจากเห็นว่าการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนต่างๆ อีก ๑๒ บริษัท ตามประกาศของกระทรวงการคลังนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ เพราะมิได้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง จะจำกัดมิได้ นอกจากนั้น พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ตรี ที่บัญญัติเรื่องการโอนกิจการของบริษัทโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ก็เป็นบทบัญญัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ ผู้ร้องจึงโต้แย้งว่า ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๒ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตรี ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ประกอบกับยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งในประเด็นข้อกฎหมายดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลแพ่งธนบุรีพิจารณาแล้ว มีคำสั่งตามรายงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ให้ส่งสำนวนให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย และเนื่องจากกรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ มีมติให้รับเรื่องดังกล่าวไว้ดำเนินการตามข้อ ๑๐ ของข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ และแจ้งศาลแพ่งธนบุรีทราบ

พิจารณาแล้วมีข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคำโต้แย้งของจำเลยดังนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๓๐๖ การโอนหนี้อันจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงนั้น ถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าไม่สมบูรณ์ อนึ่ง การโอนหนี้ที่ท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้แต่เมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ หรือลูกหนี้จะได้ยินยอมด้วยในการโอนนั้น คำบอกกล่าวหรือความยินยอมเช่นว่านี้ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ

ถ้าลูกหนี้ทำให้พอใจผู้โอนด้วยการใช้เงิน หรือด้วยประการอื่นเสียแต่ก่อนได้รับบอกกล่าวหรือก่อนได้ตกลงให้โอนไซ้ ลูกหนี้นั้นก็พ้นอันหลุดพ้นจากหนี้

มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง ถ้าลูกหนี้เป็นแต่ได้รับคำบอกกล่าวการโอน ท่านว่าลูกหนี้มีข้อต่อสู้ผู้โอนก่อนเวลาที่ได้รับคำบอกกล่าวนั้นฉันใด ก็จักยกขึ้นต่อสู้แก่ผู้รับโอนได้ฉันนั้น ถ้าลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องจากผู้โอน แต่สิทธินั้นยังไม่ถึงกำหนดในเวลาบอกกล่าวไซ้ ท่านว่าจะเอาสิทธิเรียกร้องนั้นมาหักกลบลบกันก็ได้ หากว่าสิทธินั้นจะได้ถึงกำหนดไม่ช้ากว่าเวลาถึงกำหนดแห่งสิทธิเรียกร้องอันได้โอนไปนั้น

๓. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๖๗ ทวิ การควบบริษัทเข้าด้วยกันไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของบริษัทเดิมไปเป็นของบริษัทใหม่

มาตรา ๖๗ ตริ การโอนกิจการของบริษัททั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่สถาบันการเงินอื่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบของการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ในกรณีที่เป็นการเข้าไปถือหุ้นในบริษัทอื่นเพื่อโอนกิจการ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจผ่อนผันไม่นำมาตรา ๒๒ (๔) มาใช้บังคับเป็นเวลาไม่เกินห้าปี

๔. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๓๘ ทวิ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน ไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของธนาคารพาณิชย์เดิมไปเป็นของธนาคารพาณิชย์ใหม่หรือสถาบันการเงิน

มาตรา ๓๘ ตริ การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เมื่อพิจารณาคำโต้แย้งของผู้ร้องทั้งสองฉบับ โดยยึดคำโต้แย้งฉบับหลังที่ขอให้ศาลส่งประเด็นข้อกฎหมายให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นหลัก จะมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยรวม ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. ประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๓. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ทวิ และมาตรา ๓๘ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ปรากฏว่า ผู้ร้องได้อธิบายความหมายของรัฐธรรมนูญทั้ง ๕ มาตรา ที่ทำให้กฎหมายใน ๓ ประเด็น ซึ่งโจทก์ใช้เป็นฐานในการใช้สิทธิเรียกร้องให้ผู้ร้องซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีนี้ขาดใช้หนี้ว่าขัดต่อ

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ “มาตรา ๒๖ บัญญัติให้ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ แต่การใช้อำนาจของกระทรวงการคลังก่อให้เกิดโทษแก่คนไทย มิได้คำนึงถึงบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ที่บัญญัติในมาตรา ๒๗ ว่า สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง คำสั่ง ประกาศหรือความเห็นชอบใดๆ ของกระทรวงการคลัง และการออกพระราชกำหนดทั้งสองฉบับ ยังเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ที่บัญญัติว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ และในมาตรา ๓๐ ที่ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ทั้งนี้ ตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ หมวด ๕ ทวิ การควบคุมกิจการและการโอนกิจการ มาตรา ๖๗ ตรี ที่บัญญัติว่า การโอนกิจการของบริษัททั้งหมด หรือแต่บางส่วนที่สำคัญให้แก่สถาบันการเงินอื่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี และเมื่อได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการโอนกิจการได้ โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บทบัญญัติดังกล่าว เป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นการออกกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ เพราะการโอนหนี้เงินตามฟอนนั้นถือเป็นการโอนหนี้อันจะต้องพึงชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง จึงต้องทำเป็นหนังสือ และจะยกเป็นข้อต่อสู้จำเลยได้ต่อเมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังจำเลย และต้องได้รับความยินยอมจากจำเลยเป็นหนังสือเสียก่อน แต่การโอนหนี้รายนี้มิได้กระทำเป็นหนังสือโดยผู้มีอำนาจ มิได้มีการบอกกล่าวแก่จำเลย และจำเลยมิได้รู้เห็นหรือยินยอม การบอกกล่าวการโอนหนี้และการได้รับความยินยอมจากลูกหนี้ ซึ่งต้องทำเป็นหนังสือถือเป็นสาระสำคัญ การตรากฎหมายการออกประกาศของกระทรวงการคลังและการออกพระราชกำหนดทั้งสองฉบับ จึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ อันจะกระทำมิได้และถือเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ ... และขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ที่ว่า บุคคลย่อมเสมอกันโดยกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน”

แม้ว่าข้อโต้แย้งของผู้ร้องในประเด็นข้อกฎหมายทั้ง ๓ ประเด็น จะมีได้อธิบายอย่างชัดเจนว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย และมาตราต่างๆ ของพระราชกำหนดอีก ๒ ฉบับ ขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ อย่างไร จนเกือบจะทำให้คำโต้แย้งของผู้ร้องไม่เป็นสาระที่ควรแก่การวินิจฉัย แต่เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม จึงขอวินิจฉัยข้อโต้แย้งของผู้ร้องเป็น ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ให้ความเห็นชอบ โครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประกาศกระทรวงการคลัง ฯ ดังกล่าว เป็นประกาศของฝ่ายบริหาร มิได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ จึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามนัยคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ (วินิจฉัยว่าประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ฯ ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจไว้มีผลใช้บังคับได้เท่าที่อยู่ในขอบเขตอำนาจที่พระราชบัญญัติให้อำนาจไว้ มิได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ จึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัย) ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานแล้ว ดังนั้น ประเด็นที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

ประเด็นที่สอง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

เรื่องนี้ผู้ร้องโต้แย้งว่า มาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตริ ของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ ที่บัญญัติให้การโอนกิจการของบริษัททั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่สถาบันการเงินอื่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก่อน และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอน

กิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ

พิจารณาแล้ว การโอนสิทธิเรียกร้องมี ๒ กรณี คือ การโอนสิทธิเรียกร้องโดยข้อตกลงหรือสัญญากรณีหนึ่ง กับ การโอนสิทธิเรียกร้องโดยผลของกฎหมายอีกกรณีหนึ่ง ซึ่งวิธีการโอนสิทธิเรียกร้องโดยข้อตกลงหรือสัญญาได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๖ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ว่า “การโอนหนี้อันจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงนั้น ถ้าไม่ทำเป็นหนังสือทำนองไม่สมบูรณ์ อนึ่ง การโอนหนี้นั้นท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้ แต่เมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้จะได้ยินยอมด้วยในการโอนนั้น คำบอกกล่าวหรือความยินยอม เช่นว่านี้ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ” บทบัญญัติดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ลูกหนี้ทราบว่าหนี้ที่โอนไปยังเจ้าหนี้คนใด ลูกหนี้จะได้กระทำการชำระหนี้ให้แก่ผู้เป็นเจ้าหนี้ได้อย่างถูกต้อง เพราะการชำระหนี้จะปลดเปลื้องลูกหนี้ได้ก็ต่อเมื่อกระทำต่อผู้มีสิทธิรับชำระหนี้โดยแท้จริง จึงจำเป็นต้องให้ความคุ้มครองลูกหนี้ โดยถือว่าการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้จะทำได้จนกว่าลูกหนี้ทราบถึงการโอนหนี้ไปยังเจ้าหนี้รายใหม่เป็นหนังสือจากเจ้าหนี้เดิมแล้ว

สำหรับมาตรา ๖๗ ตรี ของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ เป็นกรณีการโอนสิทธิเรียกร้องโดยผลของกฎหมาย ซึ่งตามมาตรา ๖๗ ตรี บัญญัติว่า “การโอนกิจการของบริษัททั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่สถาบันการเงินอื่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี” วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” บทบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติยกเว้นการปฏิบัติตามมาตรา ๓๐๖ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้การโอนสิทธิเรียกร้องไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ซึ่งตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น รัฐสามารถบัญญัติกฎหมายพิเศษยกเว้นการปฏิบัติตามอย่างที่ยกเว้นได้ในกฎหมายทั่วไปได้

ดังนั้น การที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า มาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตรี ของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ เพราะเป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพของ

ประชาชนนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า กฎหมายดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ไขวิกฤติในสถาบันการเงินต่าง ๆ อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ และไม่ได้กระทบถึงสิทธิของผู้ร้องซึ่งเป็นลูกหนี้แต่อย่างใด โดยผู้ร้องยังคงมีสิทธิที่จะยกข้อต่อสู้ที่ตนมีอยู่ต่อเจ้าหนี้รายใหม่ได้นอกจากนั้น กรณีตามคำร้องเป็นการโอนสิทธิเรียกร้องโดยผลของกฎหมาย ซึ่งไม่เกี่ยวกับการแสดงเจตนาของเจ้าหนี้ต่อลูกหนี้ จึงไม่อยู่ภายใต้บทบัญญัติการโอนสิทธิเรียกร้อง ที่กำหนดให้เจ้าหนี้ต้องทำเป็นหนังสือหรือบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อนึ่ง ข้อโต้แย้งของผู้ร้องที่ว่า การโอนหนี้ไปให้เจ้าหนี้ใหม่ ตามมาตรา ๓๐๖ ต้องได้รับความยินยอมจากลูกหนี้เป็นหนังสือด้วย จึงจะสมบูรณ์นั้นก็รับฟังไม่ได้ เพราะมาตรา ๓๐๖ บัญญัติให้เจ้าหนี้เดิมแจ้งการโอนหนี้ให้เจ้าหนี้รายใหม่ให้ลูกหนี้ทราบเป็นหนังสือเท่านั้นก็สมบูรณ์แล้ว ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากลูกหนี้แต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตริ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

ประเด็นที่สาม พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ทวิ และมาตรา ๓๘ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ๑ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ทวิ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน ไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของธนาคารพาณิชย์เดิมไปเป็นของธนาคารพาณิชย์ใหม่หรือสถาบันการเงิน” และมาตรา ๓๘ ตริ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๓๘ ทวิ ของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ๑ เป็นการบัญญัติถึงผลของกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ควบกิจการเข้าด้วยกันหรือ

ควมกิจการเข้ากับสถาบันการเงินว่า ไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของธนาคารพาณิชย์เดิมไปเป็นของธนาคารพาณิชย์ใหม่หรือสถาบันการเงิน และตามมาตรา ๓๘ ตรี บัญญัติถึงวิธีการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงินว่า จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี (หมายถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง) และเมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องโดยผลของกฎหมายและมีได้มีผลกระทบกระเทือนสิทธิของผู้ร้อง ซึ่งเป็นลูกหนี้แต่อย่างใดเช่นกัน คือ ตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ ซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้จะได้ยินยอมด้วยในการโอน การที่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ มาตรา ๓๘ ตรี บัญญัติยกเว้นมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงสามารถกระทำได้โดยไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญมาตราต่างๆ ที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง อีกทั้ง มาตรา ๓๘ ตรี วรรคสอง ก็ได้บัญญัติไว้ด้วยว่า “ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” แต่อย่างใด ดังนั้น ข้อโต้แย้งของผู้ร้องในประเด็นนี้จึงฟังไม่ขึ้น นอกจากนี้ ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย รัฐมีอำนาจที่จะออกกฎหมายพิเศษเพื่อยกเว้นการปฏิบัติบางอย่างที่บัญญัติไว้ในกฎหมายทั่วไปได้โดยไม่ขัดรัฐธรรมนูญ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ทวิ และมาตรา ๓๘ ตรี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ